

Kommunbesök gällande förorenade områden i Norrtälje kommun, 2024-11-06

Närvarande

Länsstyrelsen

Linda Boxell	Ordförande på mötet
Elin Löfgren	Sekreterare
Emma Persson	Tillsyn
Svante Ernberg	Enhetschef mark och vattenskydd

Norrtälje kommun

Dan Wikström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Orlando Nieto Palacios	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Anna Malin Karlsson	Miljö- och Hälsoskyddsinspektör
Malin Olofsson	Miljö- och Hälsoskyddsinspektör
Maria Resman	Miljö- och Hälsoskyddsinspektör
Martin Rodell	Chef Miljö- och hälsoskydds-enheten
Magdalena Nilsson	Miljöplanerare
Lina Segräll	Samhällsbyggnadsstrateg

Syftet med kommunbesöket

Att få insikt i miljökontorets arbete med förorenade områden samt följa upp tillsynen över de förorenade områden som Länsstyrelsen har överlåtit. Syftet är även att möjliggöra kunskapsutbyte och få kunskap om vilket stöd miljökontoret förväntar sig av Länsstyrelsen i tillsynsvägledningen.

Mötesprotokoll

Mötesprotokollet innehåller Länsstyrelsens uppföljning av kommunens tillsyn och genomgång av strategiska dokument. För övriga punkter som tas upp på kommunbesöket som inte ingår i

Länsstyrelsen protokoll, hänvisar vi till presentationen som vi skickar ut tillsammans med protokollet.

Sammanfattning av förra kommunbesöket

<i>Finns det några ouppklarade beslutspunkter?</i>	
Ja ☐	
Nej ☒	
<u>Anteckning:</u>	
<p>Länsstyrelsen bedömde att kommunens behovsutredning inte uppfyllde det som avses i 1 kap. 6 § miljötillsynsförordningen (2011:13).</p>	
<p>Länsstyrelsen bedömde att kommunen inte följer upp tillsynsplanen enligt det som avses i 1 kap. 12 § miljötillsynsförordningen (2011:13).</p>	

Fysisk planering

<i>Genomförd presentation om fysisk planering</i>	
Ja ☒	
Nej ☐	
<u>Anteckning:</u>	
<p>Länsstyrelsen betonar vikten av att föroreningsfrågan lyfts och utreds tidigt i planprocessen.</p>	
<p>Villkorsbestämmelser gällande avhjälpande av förorening går bara att använda om frågan är tillräckligt utredd (hela området undersökt) och de finns förslag på åtgärd och åtgärds mål. Villkor fungerar endast om det är väsentlig ändring och om bygglovspflichtiga byggnader planeras.</p>	
<p>Kommunen nyttjar ibland planstöds möten i samband med yttrande eller liknande.</p>	
<p>Samarbetet mellan miljö och planerheten fungerar bra. Miljöfrågor involveras tidigt i processen. Miljö- och hälsoskydds enheten sitter med i projektgrupper samt yttrar sig bland annat i samband med</p>	

planbesked. De lägger cirka en halvtidstjänst per år på arbete med samtliga miljöfrågor inom fysisk planering.

Uppföljning av kommunens tillsynsorganisation

Kommunens organisation

Har kommunen ändrat sin organisation sedan förra kommunbesöket?

Ja

Nej

Anteckning:

Sedan förra kommunbesöket 2019 är en ny nämnd samt nämndordförande på plats.

Miljö- och hälsoskydds enheten är tillsammans med bygglovs enheten organiserade under bygg- och miljönämnden. Gata/park, planenheten samt mark- och exploatering har en egen nämnd, kommunstyrelsekontoret. Båda nämnderna tillhör samhällsbyggnadskontoret och har samma chef, samhällsbyggnadsdirektören.

Det finns en jävsrisk då båda nämnderna har samma chef, samhällsbyggnadsdirektören. De har en medvetenhet om att det finns risk för konflikter i och med detta och har sett över delegationsordningen för att minska risken.

Internt stöd

Upplever miljökontoret att de har bra stöd/gehör internt ex. uppåt i kommunen och politiskt?

Ja

Nej

Delvis

Anteckning:

På grund av Think pink massor har intresset för förorenade områden har blivit större i kommunen. Både politiker och andra förvaltningar och revisorer har fått upp ögonen för frågan.

Tvärsektorielt samarbete

Hur fungerar samarbetet mellan miljökontoret och andra delar av kommunen ex. bygg- och exploateringskontoret?

Anteckning:

Samarbetet med bygglovsenheten är bättre än tidigare, nu har de bra rutiner. Dock vill Bygglov gärna ta beslut i ärenden innan miljö anser att föroreningsfrågan är tillräckligt utredd, ofta är det på grund av tidsgränser för handläggning. Det sker oftast i områden med äldre detaljplaner där utredningar av föroreningar inte prövades när planen antogs.

Uppföljning av kommunens tillsyn

Strategiskt tillsynsarbete

Register över tillsynsobjekt

Har miljökontoret ett register över de objekt som behöver återkommande tillsyn?

Ja

Nej

Anteckning:

Kommunen använder informationen i EBH-stödet som register. I Ecos finns pågående ärenden.

Handlingsplan

Har miljökontoret en handlingsplan avseende förorenade områden?

Ja

Nej

För vilka år gäller den?

Nuvarande gäller för år 2021-2050. De arbetar med att ta fram en uppdaterad version, med en kopplad aktivitetsbilaga som är tänkt att uppdateras varje år.

Är handlingsplanen antagen i nämnden?

Nuvarande handlingsplan antogs i nämnden 2021. Den uppdaterade

	handlingsplanen dras för nämnden i december 2024.
Hur följs handlingsplanen upp?	Hittills har de inte följt upp handlingsplanen, mer än att konstatera att de inte har haft möjlighet att arbeta enligt den.

Behovsutredning

<i>Har miljökontoret en aktuell behovsutredning?</i>	
Ja ☒ Nej ☐	
För vilka år gäller den?	2024–2026
Vilka resurser behövs enligt behovsutredningen?	Ny treårig behovsutredning ska dras i nämnd i samband med handlingsplanen. I nuvarande handlingsplan behövs 3,9 (4258h) tjänster, men i behovsutredningen finns endast 1900h. Nämnden sa nej och lovade bara 1 tjänst. Ekonomi har blivit sämre efter pandemin vilket drabbat tillsynsområdet. Nämnden är väldigt beroende av bygglovsintäkter.
Hur följs behovsutredningen upp?	Genom avstämningar under året, ungefär 2 ggr per år då man tittar på ärendeflödet. Behovsutredningen uppdateras årligen.

Nationell strategi för miljöbalkstillsyn

<i>Känner miljökontoret till strategin?</i>	
Ja ☒ Nej ☐	
<u>Anteckning:</u>	

Tillsynsplan

<i>Har miljökontoret en aktuell tillsynsplan?</i>	
Ja ☒	För 2024.

Nej ☐	
<i>Omfattar den arbetet med förorenade områden?</i>	
Ja ☐ Nej ☒	
<i>Beaktas den nationella strategin i tillsynsplanen?</i>	
Ja ☐ Nej ☐ Delvis ☒	Inte för förorenade områden.
<i>Hur ser tillsynsplanen ut i relation till behovsutredningen?</i>	
<u>Anteckning:</u> Den händelsestyrda tillsynen redovisas endast i behovsutredningen.	
<i>Vilka resurser har avsatts enligt tillsynsplanen för tillsyn av förorenade områden i år?</i>	
<u>Anteckning:</u> I tillsynsplanen syns bara planerad tillsyn, eftersom de inte har avsatt några resurser till egeninitierad/planerad tillsyn inom förorenade områden. Tillsynsplanen omfattar bara den tillsyn som omfattas av årlig tillsyn och avgifter. Länsstyrelsen poängterar att det är viktigt att belysa gapet mellan behovet och det faktiska utfallet för att visa på det som behöver prioriteras bort utifrån tillgängliga resurser.	
<i>Hur följs tillsynsplanen upp?</i>	
<u>Anteckning:</u> Följs inte upp då tillsynsplanen inte innehåller förorenade områden.	

Uppföljning av tillsynsobjekt

Objekt där tillsynsansvaret är delat mellan kommunen och länsstyrelsen

<i>Objekt ID</i>	<i>Objektsnamn</i>	<i>Kommentar</i>
188233	Edeboviken	Inget nytt.
188229	Norrtäljeviken, sediment	Inget nytt.
130700	Rånäs bruks AB	Finns kvarlämnade föroreningar. Inga detaljplaner på gång. Länsstyrelsen riskklassade om objektet från 2 till 3 efter delåtgärd.
131263	Rimpac Emballage AB/ Rimbo Rostfria	I juli 2021 genomförde Länsstyrelsen ett tillsynsbesök på den nedlagda anläggningen. Det kunde vid detta tillfälle konstateras att kvarvarande kemikalier samt avfall och farligt avfall som härrörde till den tillståndspliktiga verksamheten var avyttrade.
130748	Häverödalen deponi	Inget nytt.
131164	Herrängs Marina (gamla industrihamnen)	Verksamheten har fått bygglov på förorenade områden.
130720	Nitor AB, SystemSeparation Skebobruk	Inget nytt.

Uppföljning av länsstyrelsens tillsynsobjekt

Har länsstyrelsen tillsynsobjekt i kommunen?

Ja

Nej

Objekt ID	Objektsnamn	Vad har hänt och vad planeras?
130707	Hallsta pappersbruk	Fortsättning MIFO 2 - provtagningar på Slätötippen, provbassäng A
130719	Roslagsgjuteriet AB	Länsstyrelsen förelagt om provtagningsplan - VU överklagat besluten
130754	Lindholmen slamdeponi	Länsstyrelsen förelagt om markundersökningar-slutrapport innan 31 december
131050	Sporrong AB	Förslag på kontrollprogram för inomhusluft och grundvatten inkommit till Länsstyrelsen. Väntas förslag på kompletterande provtagning i inomhusluften.
131154	Lundås skruv	Målet: Söka bidrag 2025 för huvudstudie. Länsstyrelsen huvudman. Gäller endast klorerade. Andra metallföroreningar förekommer, där finns ett visst verksamhetsutövaransvar. Därav inte bidragsberättigat och kommunen är tillsynsmyndighet.

Regionala programmet

<i>Uppföljning av miljökontorets svar på regionala programmet 2024</i>
<u>Anteckning:</u> Kommunen saknar resurser för egeninitierad tillsyn. Handlingsplan finns men man saknar resurser att arbeta efter den.

Uppföljning av objekt på PRIO-listan (RKL1)

Objekt ID	Objektsnamn	Vad har hänt och vad planeras?
130770	Edsbro masugn	Kommunen beslutat att kommunstyrelsekontoret ska vara huvudman för bidragsansökan 2025.
130771	Herrängs järnanr.verk samt slighögar	Kommunen har tagit del av utkast till ansvarsutredningen men saknar resurser för egeninitierad tillsyn. Kommunen planerar att förelägga marinan om att sätta upp skyltar angående föroreningar.
194086	Sediment, Singöfjärden, Herräng	<u>Badplats</u> : miljökontoret har ställt krav på kultur och fritid som ska komma in med provtagningsplan utifrån badplatsen. <u>Sediment</u> : resurser saknas för egeninitierad tillsyn.

Statligt stöd/bidrag

Anteckning:

Kommunen hoppas komma i gång med det strategiska arbetet som kan leda till potentiella bidragsprojekt.

EBH-stödet

Uppföljning av uppdateringsfilen

Har miljökontoret uppdaterat senaste året?

Ja

Nej

Anteckning:

Kommunen uppdaterade inte EBH-stödet under vårens uppdateringsfönster. Kommunen har ännu inte skickat något för hösten.

PFAS

Kartläggning/Inventering

Har miljökontoret planerat för att utföra inventering av PFAS?

Ja

Nej

Anteckning:

Kommunen har skickat in objekt för inventering, samtliga kommer eventuellt inte hinna inventeras.

Två brandövningsplatser finns med i utkastet till handlingsplanen år 1.

Har miljökontoret utfört någon inventering av PFAS tidigare?

Ja

Nej

Anteckning:

Behöver miljökontoret något stöd gällande PFAS-inventering?

Ja

Nej

Anteckning:

Övrigt

Har miljökontoret visat filmen om strategiskt arbete för sin nämnd?

Ja

Nej

Anteckning:

Handlingsplanen ska dras för nämnden i år, det är ett bra tillfälle att visa filmen för nämnden i samband med detta.

Handläggarring, har miljökontoret något de vill lyfta?

Ja

Nej

Anteckning:

Kommunen önskar att kommande handläggarringar kan ta upp ämnen så som avfall/masshantering med koppling till förorenade områden, att utreda ansvar vid konkurser samt klorerade lösningsmedel, exempelvis vid exploatering.

Eventuella övriga frågor från kommunen

Kommunen har många frågor gällande Think pink-massor och önskar kontaktuppgifter till andra kommuner med liknande ärenden för att kunna utbyta erfarenheter.

Under mötet fick de kontaktuppgifter till miljöenheten på Botkyrka kommun.

Beslutspunkter

<i>Fråga</i>	<i>Beslut</i>	<i>Vem följer upp?</i>
Sporrang, kontrollprogram för inomhusluft och grundvatten. Har Länsstyrelsen godkänt förslaget?	Länsstyrelsen hör med de handläggare som har ärendet	Länsstyrelsen Vi har fått förslag på kontrollprogram och handläggning pågår. Vi har diskussioner internt med jurister samt SGI.
Kommunen önskar avstämning kring hur de ska tänka i ärenden gällande Think pink-massor.	Kommunen begär tillsynsvägledning	Kommunen

Länsstyrelsens bedömning av kommunens tillsynsarbete inom förorenade områden

Tillsynsorganisation

- Kommunen uppfyller de krav på nämndorganisation som ställs i 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (2017:725) och 1 kap. 20 § andra stycket miljötillsynsförordningen (2011:13).
- Kommunen har en godtagbar förvaltningsorganisation utifrån 1 kap. 20 § andra stycket miljötillsynsförordningen (2011:13).
- Sammantaget har kommunen en nämnd- och förvaltningsorganisation som säkerställer en oberoende tillsyn av kommunala verksamheter.

Strategisk tillsyn

- Behovsutredning – Kommunen uppfyller 1 kap. 6 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Kommunen har en behovsutredning som uppdateras varje år.
  - Nuvarande behovsutredning belyser inte det totala behovet av tillsyn av förorenade områden. Kommunen behöver tydligare redogöra för det faktiska behovet av resurser.
- Register – Kommunen uppfyller 1 kap. 7 § miljötillsynsförordningen (2011:13). För de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn har kommunen ett register.
- Tillsynsplan – Kommunen uppfyller inte 1 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Kommunen har inte en årlig uppdaterad tillsynsplan för förorenade områden.
  - Det framgår inte i befintlig tillsynsplan hur kommunen har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin som avses i 3 kap. 19 § miljötillsynsförordningen. Hur kommunen arbetar med att uppfylla den nationella strategin för förorenade områden bör förtydligas.
  - Kommunen behöver i sin tillsynsplan förtydliga de områden som prioriteras bort till följd av resursbrist.

- Uppföljning – Kommunen uppfyller inte 1 kap. 12 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Uppföljning av tillsynsplan gällande förorenade områden sker inte årligen.

Övrigt om förorenade områden

Exempel:

- Länsstyrelsen konstaterar att kommunen haft och fortfarande har en utmaning avseende resurser för arbetet med förorenade områden. Detta gäller framför allt den egeninitierade tillsynen.
- Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med att uppdatera sin handlingsplan och att den till skillnad från den befintliga kommer innehålla en aktivitetsplan med vilka aktiviteter som bör genomföras per år.
- Länsstyrelsen hade gärna sett att ordförande för nämnden deltog på mötet.

Kontakta oss

- Telefon: 010-223 10 00
- Mail:
  - fororenade.omraden.stockholm@lansstyrelsen.se för förfrågningar om utdrag ur EBH-stödet, tillsynsvägledning eller andra frågor.
  - stockholm@lansstyrelsen.se för 28 § FMH anmälningar för kännedom, miljötekniska undersökningar, slutrapporter och andra rapporter, hänvisa gärna till förorenade områden så att det diarieförs rätt.
  - miljoskyddsenheten.stockholm@lansstyrelsen.se för tillsynsvägledningsfrågor och andra frågor som rör miljöfarliga verksamheter, avfall och masshantering etcetera.